

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2016/2140(INI)

10.2.2017

STANOVISKO

Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

pro Výbor pro rozvoj

o stěžejní iniciativě EU pro oděvní průmysl
(2016/2140(INI))

Navrhovatel: Jean Lambert

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že na celém světě pracuje v textilním a oděvním průmyslu 60 milionů osob a že toto odvětví vytváří mnoho pracovních míst, zejména v rozvíjejících se zemích;
 - B. vzhledem k tomu, že toto odvětví je mimořádně úzce mezinárodně propojeno, a dodavatelské řetězce jsou tudíž obzvlášť složité, v důsledku čehož vnitrostátní izolované iniciativy rychle dosáhnou svých mezí;
 - C. vzhledem k tomu, že výrobci textilu v rozvíjejících se zemích jsou neustále vystavováni agresivním nákupním praktikám mezinárodního velko- i maloobchodu, což je rovněž důsledkem tvrdé celosvětové hospodářské soutěže;
 - D. vzhledem k tomu, že rozsah podnikatelského vlivu je omezený, zejména při vykonávání úkolů pro suverénní státy, a vlády vyrábějících zemí by tudíž měly vytvářet hospodářské a právní rámcové podmínky k plnění své kontrolní funkce;
 - E. vzhledem k tomu, že mezinárodní smlouvy jsou zásadní součástí boje proti zneužívání pracovní a sociální ochrany v třetích zemích a že od společností se vyžaduje, aby při své podnikatelské činnosti tyto zásady dodržovaly;
1. konstatuje, že oděvní průmysl je jedním z nejméně jistých odvětví jak v rámci Evropy, tak mimo ni a často v něm panují nevhodné pracovní podmínky, zejména co se týče ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků; vyzývá k tomu, aby se ratifikace úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP), tripartitní deklarace MOP o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku a agenda důstojné práce a jejich provádění ze strany zúčastněných zemí staly základem stěžejní iniciativy; zdůrazňuje, že je důležité zaměřit se na nejzranitelnější osoby, které jsou nejvíce vystaveny vykořisťování, především děti a ženy;
 2. odsuzuje veškeré případy dětské práce a vyzývá EU a její členské státy, aby učinily vše, co je v jejich silách, pro úplné zastavení dovozu oděvů vyrobených s využitím dětské práce na jednotný evropský trh; v této souvislosti zdůrazňuje důležitost rejstříku zodpovědných dodavatelů; odsuzuje nekalé praktiky některých subdodavatelů, kteří uplatňují nižší a nezákonné pracovní normy, a zároveň na tyto praktiky upozorňuje; považuje za zásadní, aby zúčastněné země zaručily ratifikaci a provádění úmluv MOP č. 182 o nejhorších formách dětské práce a č. 138 o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání; vyzývá Komisi, aby se poučila ze zkušeností Mezinárodního programu pro odstranění dětské práce a Celosvětové aliance pro odstranění nucené práce, moderního otroctví, obchodování s lidmi a dětské práce;
 3. konstatuje, že oděvní průmysl vytváří pracovní místa pro celou škálu dovedností, od zaměstnání pro pracovníky s nízkou kvalifikací až po vysoce specializované pracovní pozice;
 4. domnívá se, že dobrovolné iniciativy prosazující přijetí ekologického, etického a udržitelného přístupu pozitivně přispívají textilnímu průmyslu; konstatuje nicméně, že

samy o sobě otázku základních pracovních práv, včetně ochrany pracovníků, svobody sdružování, kolektivního vyjednávání, a další otázky, jako je dětská práce, zdraví a bezpečnost, mzdy, sociální zabezpečení a pracovní doba, dostatečně řešit nedokážou; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby dotčené země zavedly a prosadily regulační opatření, kterými se zajistí, aby byla dodržována pracovní práva v celém dodavatelském řetězci, a že je rovněž nutné posílit správu služeb zaměstnanosti a systémy inspekce práce a zavést mechanismy pro uplatňování a řešení stížností; upozorňuje na to, že důležité zajistit, aby byly vnitrostátní právní a správní předpisy v souladu se základními úmluvami MOP;

5. konstatuje, že cena je nadále určujícím hlediskem při nákupních zvyklostech značek a maloobchodníků, a to často na úkor dobrých životních podmínek zaměstnanců a důstojných mezd; vyzývá EU, aby společně s relevantními zúčastněnými stranami prosazovala úspěšné sociální partnerství a podporovala zúčastněné strany při rozvoji a provádění mechanismů stanovování mezd v souladu s příslušnými úmluvami MOP, především v zemích, kde chybí přiměřené právní předpisy; zdůrazňuje, že pracovníkům je třeba zaručit pravidelné a přiměřené mzdy, které jim a jejich rodinám umožní naplnit základní potřeby, aniž by museli pravidelně pracovat přesčas; upozorňuje na to, že jsou zapotřebí kolektivní smlouvy, aby bylo možné předcházet nekalé soutěži v souvislosti se mzdovými náklady, rovněž zvýšit povědomí spotřebitelů o možných důsledcích poptávky po stále nižších cenách;
6. zdůrazňuje, že vlády vyrábějících zemí musí být schopny zavést mezinárodní normy a příslušné právní předpisy, neboť jsou nezbytnými partnery v sociálním dialogu a ve snahách o zlepšení, jež jsou předmětem stěžejní iniciativy;
7. vyzdvihuje iniciativu EU zaměřenou na oděvní průmysl a na podporu odborné přípravy a celoživotního učení, včetně vzdělávání podnikatelů, která přispívá k hospodářskému a sociálnímu rozvoji; podporuje veškeré iniciativy usilující o zvýšení povědomí o základních pracovních právech a mechanismech právní pomoci pro osoby, jejichž práva byla porušena, a iniciativy zaměřené na přípravu pracovníků a zaměstnavatelů, pokud jde o sociální dialog a kolektivní vyjednávání; podtrhuje, že iniciativy by měly přispět ke zlepšení postavení žen, které v oděvním průmyslu představují většinu pracovní síly, a přesto jsou zdaleka nedostatečně zastoupeny na kvalifikovanějších a vyšších řídicích místech; domnívá se proto, že iniciativy by měly aktivně prosazovat nediskriminaci a rovnost žen a mužů, a to i pokud jde o odměny, a měly by posilovat roli žen ve společnostech třetích zemí, z čehož by měly užitek jak širší rodiny, tak i celá společnost;
8. má za to, že Komise již podnikla první kroky správným směrem, pokud jde o cíle, které v rámci stěžejní iniciativy navrhla, a to včetně zvyšování povědomí mezi spotřebiteli a podpory rozvíjejících se zemí při schvalování a provádění mezinárodních norem v oblasti práce a životního prostředí; vyjadřuje nicméně politování nad stávajícím přístupem a cíli Komise, jež jsou uvedeny ve zprávě z konference na vysoké úrovni o odpovědném řízení dodavatelského řetězce v oděvním průmyslu ze dne 25. dubna 2016 a které nejsou dostatečně jednoznačné ani ambiciózní na to, aby podmínky v oděvním průmyslu konkrétním způsobem zlepšily; konstatuje, že předběžná zjištění studie o dodavatelských řetězcích v oděvním průmyslu, kterou zadala Komise, odhalila hlavní nedostatky v oblasti rovnosti žen a mužů, práv pracovníků, životního prostředí a transparentnosti dodavatelských řetězců; vyzývá Komisi, aby co nejdříve tuto zprávu i se zjištěnými nedostatky zveřejnila a aby předložila konkrétní návrhy k řešení těchto nedostatků;

9. naléhavě vyzývá Komisi, aby co nejdříve předložila stěžejní iniciativu EU týkající se zodpovědného řízení dodavatelského řetězce v oděvním průmyslu, přislíbenou v rámci Evropského roku pro rozvoj 2015, jež by měla zohlednit stávající vnitrostátní iniciativy, například ty v Německu a Nizozemsku; je přesvědčen, že EU je schopna a povinna být celosvětovým podporovatelem odpovědnosti v dodavatelském řetězci, a to v reakci na tragické události, jako bylo zhroucení budovy Rana Plaza v Bangladéši, a také vzhledem k nebývalému zájmu občanů EU;
10. je přesvědčen, že veškeré kroky vyplývající ze stěžejní iniciativy by měly pomoci posílit další mnohostranné iniciativy, jako je například program MOP/IFC pro lepší práci, který propojuje tripartitní přístup s dodržováním předpisů ze strany továren a s vytvářením dialogu mezi pracovníky a vedením na vnitrostátní úrovni, nebo ACCORD, který vznikl v Bangladéši, je právně závazný, zahrnuje odbory a zaručuje nejen inspekce továren, nýbrž i nápravu;
11. vyzývá Komisi, aby vydala zprávu, v níž zmapuje současné iniciativy a jejich přínos ke zlepšení podmínek pracovníků v oděvním průmyslu;
12. poukazuje na to, že organizace pracovníků a sdružení zaměstnavatelů jsou důležitými partnery při sociálním dialogu a kolektivním vyjednávání a měly by se podporovat; zdůrazňuje, že nezávislé reprezentativní organizace pracovníků musí mít možnost působit nezávisle a svobodně, aby mohly prosazovat a chránit práva pracovníků, zejména v oblasti ochrany jejich zdraví a bezpečnosti při práci; upozorňuje na to, že v tomto ohledu je důležité, aby měly tyto organizace přístup do továren / podniků, aby mohly vzdělávat pracovníky ohledně práv a bezpečnosti; poukazuje na to, že veškeré kroky plynoucí z iniciativ týkajících se oděvního průmyslu by měly posilovat základní práva pracovníků a prosazovat ratifikaci a provádění úmluv MOP, zejména čísel 87 a 98, a že zástupci pracovníků by měli být začleněni do postupů hloubkových kontrol prováděných na úrovni společnosti;
13. je přesvědčen, že nezbytnou podmínkou sociální odpovědnosti podniků je dodržování platných právních předpisů a kolektivních pracovních dohod; dále se domnívá, že sociálně odpovědné chování nutně zahrnuje řádné vztahy s odborovými svazy, zejména pokud jde o dodržování odborových práv a pravidelné informování pracovníků a sdružení, která je zastupují;
14. zdůrazňuje rovněž nutnost posílit budování kapacit struktur právního státu ve vyrábějících zemích, což by mělo být důsledně podporováno a vyžadováno v rámci evropské rozvojové a zahraniční politiky;
15. domnívá se, že ochranu zdraví a bezpečnosti pro všechny pracovníky by měly zaručovat mezinárodní normy, prováděné vnitrostátní předpisy a kolektivní vyjednávání, a to na všech úrovních (na úrovni továren, na místní, národní i mezinárodní úrovni), a také politiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na úrovni továren / podniků a akční plány vypracované písemně, prováděné a monitorované se zapojením pracovníků a jejich zástupců;
16. domnívá se, že všechny iniciativy EU týkající se oděvního průmyslu by měly uznat, že EU představuje vhodnou úroveň pro podporu a další rozvoj obecných zásad OSN v oblasti podnikání a lidských práv a pokynů OECD pro nadnárodní podniky, podle kterých

podniky nesou odpovědnost v rámci svého dodavatelského řetězce; konstatuje, že podniky by měly vypracovat postupy, které by jim umožňovaly zjišťovat a zmírňovat dopad jejich podnikatelských činností na lidská práva a pracovní podmínky; navrhuje, aby se normy přizpůsobily zvláštnostem malých a středních podniků (MSP);

17. uznává, že stávající úsilí v oblasti vedení a odborné přípravy pracovníků, pokud jde o zdraví a bezpečnost, pracovní právo a rovné postavení žen a mužů, je naprosto zásadní pro zlepšení práv pracovníků, a vyzývá k tomu, aby byla v rámci stěžejní iniciativy vytvořena vyhrazená platforma pro sdílení osvědčených postupů v oblasti vedení a odborné přípravy pracovníků, se zvláštním zaměřením na pozice středního managementu;
18. vybízí EU, aby podporovala rozvíjející se země při přijímání a provádění mezinárodních norem a úmluv; vyzývá Komisi, aby ratifikaci základních norem MOP, inspekce týkající se zdraví a bezpečnosti a svobodu sdružování začleňovala i nadále do rozhovorů, které vede se zeměmi napojenými na globální dodavatelský řetězec oděvního průmyslu, o pokračování preferenčních obchodních režimů a aby v rámci všeobecného systému preferencí posílila úmluvy týkající se lidských a pracovních práv a životního prostředí; domnívá se, že EU by měla do svých obchodních dohod začleňovat ustanovení ke zlepšení života pracovníků, a zdůrazňuje, že jak do dvoustranných, tak i do mnohostranných obchodních dohod je nutné zahrnout doložku na podporu ratifikace a provádění úmluv MOP a agendy důstojné práce;
19. zdůrazňuje, že nezávislé inspekce práce jsou důležité pro včasné varování a prevenci a rovněž při prosazování vnitrostátních pravidel a předpisů v oblasti zdraví a bezpečnosti na pracovišti, avšak konstatuje, že faktory, jako je nadměrná auditní činnost, mohou oslabit jejich účinnost a že audity odrážejí situaci platnou pouze v době, kdy jsou prováděny; je přesvědčen, že v zájmu odhalení zneužívání je důležité ratifikovat a provést úmluvu MOP č. 81; doporučuje další výzkum ohledně způsobů zlepšení auditů a kontrol, jako je např. sbližování auditních standardů a metod a vysílání vždy jiných inspektorů práce, což může vést k přísnějším normám, a to zejména v zemích, které se potýkají s korupčními problémy; zdůrazňuje, že je důležité patřičným způsobem nabírat inspektory práce a poskytovat jim (jak těm novým, tak i stávajícím) odbornou přípravu v oblasti mezinárodních úmluv a norem, místních pracovněprávních předpisů a vhodných inspekčních technik; vyzývá EU, aby nadále finančně i technicky podporovala vznik inspektorátů práce v rozvíjejících se zemích v souladu s příslušnými normami MOP, především v rámci svých rozvojových fondů;
20. konstatuje, že od vzestupu sociálních auditů v oděvním a obuvnickém dodavatelském řetězci před více než dvaceti let se dramaticky zvýšil počet standardů a metod sociálních auditů, přičemž mezi některými jsou pouze minimální rozdíly, a že jelikož značky a maloobchodníci uplatňují každý své vlastní, poněkud odlišné standardy, výrobci vyčleňují cenné zdroje na řízení neustálého proudu auditů; doporučuje proto urychlit a podporovat ve spolupráci se zúčastněnými stranami stávající snahy odvětví o sbližení auditních standardů a metod;
21. domnívá se, že odpovědnost by se měla rozšířit na celý dodavatelský řetězec, včetně subdodavatelů, a oceňuje stávající úsilí tímto směrem; domnívá se nicméně, že EU má nejlepší předpoklady k vymezení společného rámce, kterým by se stanovila právní povinnost vyžadující, aby oděvní společnosti z EU, které zadávají výrobu do třetích zemí,

věnovaly náležitou péči lidským právům, a rovněž závazná opatření pro zajištění sledovatelnosti a transparentnosti, která by společností, jež si přejí působit na evropském trhu, ukládala povinnost poskytovat informace o celém dodavatelském řetězci jejich výrobků; doporučuje, aby dobrovolné iniciativy na národní, evropské a mezinárodní úrovni doplnilo a podpořilo nařízení vymezené ve spolupráci s místními a světovými odborovými svazy;

22. připomíná, že sledovatelnost a transparentnost dodavatelského řetězce jsou klíčem k dosažení udržitelné změny; je přesvědčen, že hlavní překážkou, která znemožňuje skoncovat s porušováním lidských, sociálních a pracovních práv v globálním dodavatelském řetězci, je často nedostatečný přístup k informacím týkajícím se oděvního průmyslu a že je nezbytné zavést systém podávání informací propojující všechny účastníky v rámci globálního řetězce jednotlivých produktů, od místa výroby až po maloobchodníky; vyzývá EU, aby podpořila vytvoření společného rámce pro sběr údajů o sociální, environmentální a pracovní výkonnosti;
23. domnívá se, že pro zajištění důstojných pracovních podmínek je klíčové poskytovat informace spotřebitelům, jak se ukázalo i v případě zhroucení budovy Rana Plaza; žádá, aby byly spotřebitelům poskytovány jasné a důvěryhodné informace o udržitelnosti v oděvním průmyslu, o původu výrobků a o rozsahu, v jakém jsou dodržována práva pracovníků; doporučuje, aby byly informace nashromážděné jako výsledek činnosti EU zveřejňovány a vyzývá Komisi a členské státy, aby zvážily zřízení veřejné internetové databáze s veškerými relevantními údaji, které se týkají všech subjektů zahrnutých do dodavatelského řetězce;
24. upozorňuje na to, že je zapotřebí zajistit v oděvním průmyslu povědomí o sociální odpovědnosti podniků, včetně takových oblastí, jako je kvalita práce, organizace práce, rovné příležitosti a rovnocenné odměňování, sociální začleňování, opatření proti diskriminaci, rozvoj celoživotního vzdělávání a odborné přípravy; vyzývá Komisi, aby předložila návrh na sblížení požadavků v oblasti sociální odpovědnosti podniků, který by zahrnoval rámec pro podávání zpráv o sociálních záležitostech a který by se zaměřil i na to, aby podniky a řídicí pracovníci převzali odpovědnost za následky zneužívání či přestupky, a aby stanovila rámec pro evropské dohody o sociální odpovědnosti podniků; zdůrazňuje, že sociální odpovědnost podniků by měla prosazovat projekty podporující posun směrem k udržitelnému hospodářství; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytovaly pobídky vybízející podniky z EU k přijetí závazků v oblasti sociální odpovědnosti a náležité péče podniků; poznamenává, že náležitá péče zahrnuje přijímání proaktivních opatření k odhalování veškerých případů porušování lidských, pracovních a environmentálních práv v rámci celého dodavatelského řetězce a k předcházení těmto případům;
25. vyzývá k intenzivnějšímu zvyšování povědomí mezi evropskými spotřebiteli o výrobě textilních produktů; za tímto účelem navrhuje, aby byly v rámci celé EU stanoveny normy pro označování „spravedlivých oděvů“ (fair clothing), které budou přístupné jak pro nadnárodní společnosti, tak i pro MSP, budou známkou toho, že byly dodrženy spravedlivé pracovní podmínky, a díky nimž budou mít spotřebitelé při nakupování možnost činit informovaná rozhodnutí;
26. zdůrazňuje, že také pracovní podmínky v oděvním průmyslu v některých členských

státech EU byly opakovaně shledány nejistými, pokud jde o otázky zdraví a bezpečnosti, mezd, sociálního zabezpečení a pracovní doby; požaduje proto, aby byly v rámci EU vytvořeny účinné a dobře zacílené iniciativy usilující o zlepšení situace v oděvním průmyslu a o zvýšení zaměstnanosti v členských státech;

27. domnívá se, že nedostatečné dodržování mezinárodních sociálních norem v oděvním průmyslu představuje svým způsobem sociální a environmentální dumping, který poškozuje podniky i zaměstnance; poukazuje na to, že nedodržování přísných ustanovení týkajících se životního prostředí ze strany evropských podniků ve třetích zemích musí být postaveno na stejnou úroveň jako nedodržování práv zaměstnanců, neboť ohrožuje zdraví pracujících, ničí venkovské a rybářské oblasti a připravuje místní obyvatelstvo o šanci na rozvoj;
28. blahopřeje Komisi k tomu, že přispěla na fond Zero Vision Fund, a podporuje další investice do zlepšování bezpečnosti pracovníků; konstatuje nicméně, že zmíněný fond a ani většina stávajících iniciativ dostatečně neřeší otázku spravedlivých mezd, práva sdružovat se nebo diskriminace na pracovišti;
29. požaduje vnitrostátní a evropské iniciativy, které budou podněcovat spotřebitele, aby nakupovali místní výrobky;
30. je přesvědčen, že odpovědné řízení globálního dodavatelského řetězce v oděvním průmyslu může přispět k hospodářskému růstu, tvorbě důstojných pracovních míst, snížení chudoby, posílení lidských a pracovních práv a k přechodu od neformální k formální ekonomice; poukazuje nicméně na situaci vývozních zpracovatelských zón, na něž se v některých zemích nevztahují místní pracovněprávní předpisy, v nichž je zakázána činnost odborů a pracovníci, kteří zde zpochybňují dodržování norem MOP, nemají k dispozici zákonné opravné prostředky; požaduje větší transparentnost vývozních zpracovatelských zón prostřednictvím monitorování a podávání zpráv;
31. zdůrazňuje, že je důležité, aby byl oděvní průmysl v členských státech založen na inovacích a výrobcích s vyšší přidanou hodnotou; vyzývá Komisi, aby poskytovala finanční podporu a zjednodušila financování v rámci programů EU pro malé a střední podniky působící v oděvním průmyslu a rovněž aby podporovala výzkum materiálů;
32. podporuje MSP působící v členských státech a významně přispívající k zachování a obohacování evropského kulturního dědictví v oděvním průmyslu.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	6.2.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 42 -: 4 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, Lampros Fountoulis, Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Maria João Rodrigues, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Maria Arena, Georges Bach, Mircea Diaconu, Sergio Gutiérrez Prieto, Krzysztof Hetman, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Alex Mayer, Csaba Sógor, Helga Stevens, Neoklis Sylikiotis, Flavio Zanonato
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Clara Eugenia Aguilera García, Jakop Dalunde, Ulrike Rodust, Marc Tarabella, Miguel Viegas, Daniele Viotti